Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Budget 2027, verksamhets- och ekonomiplan för 2028-2029

Välfärdsområdesstyrelse 23.11.2026
ÖVPH/6271/02.02.00/2026

Beredare Nystrand Lena
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 044 323 1740, fornamn.efternamn@ovph.fi

Budgetarbetet har fortsatt på basen av det av fullmäktige 18.5.2026 godkända anspassningsprogrammet, diskussioner och seminarier i styrelsen och fullmäktige. Styrelsen har behandlat budgeten på sitt möte även 19.10.2026.

Välfärdsområdets strategi, planen för servicenätverket, åtgärderna för att anpassa verksamheten till finansieringsnivån samt finansministeriets riktlinjer för finansieringen av välfärdsområdena ligger till grund för budgeten 2027 och ekonomiplanen 2028-2029.

Budgeten, ekonomiplanen och verksamhetsplanen har uppgjorts med målsättningar, mätare, risker och åtgärder. Åtgärderna har genomgåtts via riskkartläggningar och bedömningar av servicens tillräcklighet. De olika organen har berett möjlighet att komma med utlåtanden kring budgetförslaget, vilket delges styrelsen i skild bilaga.

Budgeten och ekonomiplanen utgör de ekonomiska ramarna och den ekonomiska förutsättningen för verksamheten i Österbottens välfärdsområde under 2027 men även med siktet inställt på de kommande åren. Ramarna och förutsättningarna sätts av den statliga finansieringen. För 2027 har man i budgeten berett åtgärderna enligt programmet medan man inför 2028 snarast möjligt kommer att bereda nödvändiga tilläggsåtgärder för att balansera de ackumulerade underskotten under 2028. Uppdateringarna görs genom budgetändringar under våren. Budgeten för 2027 innehåller ett budgeterat överskott om 4.686.589 euro.

Budgeten 2027 och ekonomiplanen 2028-2029 innehåller ett kumulativt anpassningsmål på totalt cirka 37 miljoner euro. Utifrån finansieringen och den ram som anpassnings- och utvecklingsprogrammet ger har 7,5 miljoner riktats till 2027 medan 29 miljoner riktas till 2028. Eftersom förutsättningarna för 2028 drastiskt förändrades i och med den minskade finansieringen kommer välfärdsområdet att fortsätta planera nya anpassningsåtgärder även under 2027. Av de förändringar i uppgifter som är under behandling i riksdagen, och som redan har minskats i den statliga finansieringen för 2027, har medtagits förändringarna i avgifter medan bl.a. innebörden i socialvårdens reform ännu kommer att kräva förändringar utöver nuvarande budgetförslag.

Anpassningsåtgärderna 2027 riktas till sex helheter. Bland de största åtgärderna kan nämnas att det till funktionshindersservicen har riktats effektiveringsåtgärder om 1,65 miljoner, till mentalvårds- och beroendeservice 0,5 miljoner, till specialsjukvården 2,75 miljoner och till munhälsovården 0,6 miljoner euro. Genom åtgärderna strävar man till att förskjuta tyngdpunkten mer mot lättare service och att omvandla köpta tjänster till egen verksamhet. Inom fastighetsservicen effektiveras utrymmesanvändningen och inom ICT strävar man till en minskning med 0,7 miljoner euro. De redan tidigare påbörjade effektiveringsåtgärderna inom städ- och matservice fortsätter och man beräknar uppnå inbesparingar om 2,4 miljoner euro. Inom alla verksamheter överväger man noggrant nyanställningar vid naturlig avgång. En satsning om 0,5 miljoner euro görs för förebyggande av hälsa och välfärd och för att minska risken för marginalisering.

Välfärdsområdets totala verksamhetsintäkter uppgår i budgeten 2027 till 103,4 miljoner euro, vilket är 3,9 % högre än budgeterat 2026. Avgiftsintäkterna är den största posten och ökningen är 3,5 % från det budgeterade 2026 (2 miljoner euro). Ökningarna är beräknade enligt den maximala nivån och de nya avgifter som föreslagits till riksdagen. Förslaget är att de träder i kraft 1.3.2027. Till den del enheter förändras har även förändringarna i avgifterna beaktats. I förslaget ingår fortsatt avgiftsfri förlossningsverksamhet med samma premisser som under hösten 2026.

De totala verksamhetskostnaderna uppgår till 950,3 miljoner euro, vilket är en ökning med 1,9 % (el.17,8 miljoner euro) jämfört med budgeten 2026 och 3,3 % (31 miljoner) jämfört med bokslutet 2025. Personalkostnaderna ökar med 3,2 % (15,7 miljoner) jämfört med budgeten 2026 eller 9,1 % (44,3 miljoner) jämfört med förverkligat 2025. Köpta tjänster minskar med 0,7 % (2,2 miljoner) jämfört med budgeten 2026 eller 1,3 % (4,2 miljoner) jämfört med förverkligat 2025. Materialbudgeten är 1,7 % (en miljon) större än i budgeten 2026 och 3 % (1,8 miljoner) större än bokslutet 2025. Budgeten för understöd och bidrag har höjts med 0,6 miljoner eller 3,1 % vilket är 2,6 % eller 0,5 miljoner högre än förverkligat 2025. Hyreskostnaderna är 6 % (2,7 miljoner) större än budgeterat 2026 och 24,3% (10,9 miljoner) mindre än förverkligat 2025. I kostnaderna ingår såväl utrymmeshyror som leasingkostnader. Här har beaktats att en större del av tvätteritjänsterna överförts till leasingkostnader eftersom textilierna i allt högre grad övergått från ägda textilier som tvättas till en hyresform där allt ingår. Kundtjänsterna som är den största gruppen köptjänster uppgår till 180,6 miljoner euro. Det är en verklig minskning med 3,6 miljoner men efter att de indexjusterats för att möta förhöjda priser ligger de ändå på samma nivå som i budgeterat 2026. I personalkostnaderna har beaktats avtalsenliga lönejusteringar och lönebikostnader enligt allmänna direktiv samt de ersättningar som uppskattas erhållas i from av sjukförsäkrings- och olycksfallsersättningar. Genom att minska på de köpta kundtjänsterna så kan man tydligare satsa på den egna verksamheten i de fall det är kostnadsmässigt mera fördelaktigt.

Hyreskostnaderna har budgeterats enligt befintliga hyres- och leasingavtal där respektive index redan finns beaktat. Beträffande köpta tjänster, material och övriga kostnader har beaktats en indexjustering om 2,0 %, vilket inte helt motsvarar de förväntade kostnadsökningarna och därmed framtvingar ytterligare planer för hur man skall sköta verksamheten med mindre kostnader.

Finansiella kostnader har budgeterats enligt verkliga kostnader för upptagna och inplanerade lån medan de finansiella intäkterna bibehållits på samma nivå som i budgeten 2026. M.a.o har nettokostnaden ökats med 0,3 miljoner euro. Avskrivningsnivån är 2 miljoner högre än föregående budget, eftersom största delen av patient- och klientdatasystemet beräknas vara i bruk i full utsträckning samtidigt som renoveringen av T-delen slutförs och avskrivningarna börjar löpa. Ett antal fastigheter har inlösts från Vasa stad och avskrivningar för dessa ingår i ökningarna

Den statliga finansieringen uppgår till totalt 874.339.893 euro för 2027. Det är en ökning med 1,3 % eller 11,4 miljoner från 2026. Den största ökningen, 11 miljoner eller 3,1 %, sker på basen av hälso- och sjukvårdens ökade behov. Den största minskningen sker å andra sidan på basen av kriterierna för förebyggande av hälsa och välfärd, 4,4 miljoner eller 34,4 %. I totalsumman ingår minskningen av övergångsutjämningar om 4,5 miljoner euro.

Investeringsbudgeten för 2027 och investeringsplanen 2028-2031 ingår i planen. Investeringsbudgeten 2027 godkändes av styrelse och fullmäktige redan tidigare men en ändring har behandlats separat. Investeringarna har dock ännu inte godkänts av ministerierna.

Separat beslut fattas senare om investeringsbudgeten 2028 och planen 2029-2031, den skall tillställas social- och hälsovårdsministeriet, inrikesministeriet och finansministeriet före 31.5.2027.

I de utlåtanden som inkommit från kommunerna (Korsholm, Laihela, Korsnäs, Kristinestad) finns förståelse för välfärdsområdets ekonomiska situation och behovet av att anpassa verksamheten till de ekonomiska ramarna. Samtidigt betonar kommunerna att anpassningsåtgärder och förändringar i servicenätet behöver genomföras med beaktande av regional jämlikhet, tillgången till tjänster och de olika kommunernas geografiska och språkliga förutsättningar. Särskild vikt fästs vid att trygga en tillräcklig nivå på närservicen

och att undvika att en ökad centralisering leder till oskäligt långa avstånd till service eller försämrad tillgång till social- och hälsovårdstjänster.

Kommunerna efterlyser tillräckliga kommun- och områdesspecifika konsekvensbedömningar innan mera betydande förändringar genomförs samt uppföljning av konsekvenserna efter genomförandet. I utlåtandena framhålls också vikten av att säkerställa tillräckliga personalresurser och kapacitet inom ersättande tjänster när verksamhetsformer förändras eller tjänster minskas.

Vidare betonas behovet av en tidig, kontinuerlig och öppen dialog mellan välfärdsområdet och kommunerna, särskilt när förändringar gäller servicenätet, användningen av fastigheter eller verksamhet som har betydande lokala konsekvenser.

Välfärdsområdesdirektör Kinnunen Marina
föreslår

1. att styrelsen föreslår att fullmäktige godkänner verksamhets- och ekonomiplanen i föreliggande form inklusive anspassningsåtgärder som presenterats.
2. att välfärdsområdet redan från början av 2027 inleder ytterligare personalminskningar med målet att minska 10 årsverken per månad för att förbereda sig inför den minskade finansieringen 2028. Minskningarna genomförs genom naturlig avgång för att undvika uppsägningar
3. att välfärdsområdet ytterligare vidtar nödvändiga åtgärder för att genomföra de uppgiftsförändringar som ingår i sote-finansieringen med anledning av statens budgetproposition för 2027. Genomförandet sker så snart som möjligt efter att lagarna trätt i kraft.
4. att gränsen för investeringsutgifter som aktiveras enligt avskrivningsplanen fastställs till 50.000,- euro för fastighetsinvesteringar och 15.000,- euro för anskaffningar av maskiner och apparatur. Investeringsplanen behandlas separat.
5. att styrelsen föreslår att fullmäktige godkänner prissättningsgrunderna för försäljningen utifrån kostnadsmotsvarigheten enligt budgeten.
6. att bindningsnivån inför fullmäktige fastställs till nettoverksamhetskostnaderna på totalnivå och på verksamhetsområdesnivå, nettofinansieringskostnader samt nettoinvesteringsutgifter. Inför styrelsen är investeringarna i detalj bindande.
7. att lån kan lyftas för de investeringar som ingår i lånefullmakterna, vilket enligt finansieringskalkylen betyder 30 miljoner under 2026.
8. att styrelsen konstaterar att de redovisningsskyldiga för år 2027 fastställs genom skilt beslut som bereds via revisionsnämnden till fullmäktige.

Beslut:

Bilagor

Bilaga 1 Verksamhets- och ekonomiplan 2027-2029

Bilaga 2 Revisionsnämndens Protokollsutdrag §112 samt Revisionsnämndens revision

Bilaga 3 Nationalspråksnämndens protokollsutdrag_ §33

Bilaga 4 Äldrerådets protokollsutdrag_ §41

Bilaga 5 Protokollsutdrag från sektionen för räddningsväsendet_ §26

Bilaga 6 Funktionshinderrådets protokollsutdrag_ §42

Bilaga 7 Ungdomsfullmäktiges protokollutdrag_ §35

Bilaga 8 Protokollsutdrag, Korsholms kommunstyrelse § 183 Utlåtande om Österbottens välfärdsområdes budget och verksamhetsförändringar 2027

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Bilaga 9 Protokollsutdrag, Kristinestads stadsstyrelse § 146 Utlåtande om Österbottens välfärdsområdes budget 2027 samt framtids- och utvecklingsprogram
Bilaga 10 Protokollsutdrag, Korsnäs kommunstyrelse § 229 Utlåtande om Österbottens välfärdsområdets planerade verksamhetsförändringar för budgetåret 2027
Bilaga 11 Pöytäkirjanote, Laihian kunnanhallitus § 194 Lausunto Pohjanmaan hyvinvointialueelle - Hyvinvointialueen toimintasuunnitelmaan 2027 sisältyvät toiminnan muutokset

Kompletteran-
de material